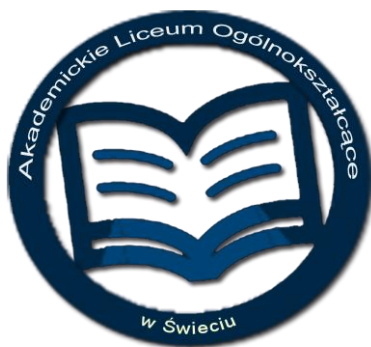

**Akademickie Liceum Ogólnokształcące
w Świeciu**

**Procedury zachowań w sytuacjach
kryzysowych i nadzwyczajnych**

Opracował zespół w składzie:
Jadwiga Szczęśniak
Ryszard Płoski

Niniejszy dokument przedstawia strategie działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec uczniów zagrożonych demoralizacją i przestępczością. Zawiera również procedury postępowania interwencyjnego szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych.

I CELE INTERWENCJI PROFILAKTYCZNEJ

1. Udzielenie **wsparcia i pomocy** uczniowi i jego rodzicom.
2. **Zapobieganie** problemom związanym z zagrożeniem uzależnieniami i innymi zachowaniami ryzykownymi poprzez:
  - a) dostarczanie informacji,
  - b) zaproponowanie współpracy,
  - c) konsekwentne stosowanie procedury interwencji.

Elementami interwencji profilaktycznej są:

- **Diagnoza:** zaplanowanie adekwatnych działań.
- **Porada:** stanowisko szkoły i motywowanie ucznia do uczestniczenia w działaniach interwencyjnych.

II POSTĘPOWANIE INTERWENCYJNE W SZKOLE

1. Profilaktyka i wychowanie

Sytuacja problemowa:

- *rodzice odmawiają współpracy ze szkołą,*
- *uczeń ofiarą lub uczestnikiem przemocy domowej, w tym zaniedbywane (głodne, brudne, nieadekwatnie ubrane, bez przyborów szkolnych, pozbawione opieki, nieleczone),*
- *nieuregulowana sytuacja prawna ucznia,*
- *rodzice ucznia uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych,*
- *rodzina niewydolna wychowawczo, przejawiająca zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych.*

Procedura

Działania natychmiastowe:

- poinformować wychowawcę, dyrektora szkoły,

- dyrektor powiadamia pisemnie sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną oraz przekazuje powyższe informacje do właściwego ośrodka pomocy społecznej.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

- współpracować z organizacjami specjalistycznymi: poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej, kuratorzy sądowi
- współpracować z rodzicami.
- poinformować wychowawcę, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły,
- w oparciu o wcześniejszą zgodę przekazać uczeń osobom upoważnionym (wskazanych wcześniej pisemnie przez opiekunów),
- jeżeli nie ma osób upoważnionych, dyrektor wzywa policję (pedagog szkolny lub nauczyciel powinien towarzyszyć dziecku i udzielić mu wsparcia emocjonalnego).

Sytuacja problemowa:

- *brak informacji lub niejasna sytuacja formalno-prawna ucznia (rodzice przebywają za granicą),*
- *zagrożenie udziałem w grupach destruktywnych (sekty, gangi, pseudokibice, subkultury).*

Procedura

Działania do podjęcia w ciągu 24 godz.:

- objąć problemem „zespół wychowawców”, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem,
- współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej),
- współpracować z rodzicami.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

- dyrektor powiadamia sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

Sytuacja problemowa: groźby, sygnały i zachowania samobójcze.

Procedura

Działania natychmiastowe:

- poinformować wychowawcę, dyrektora szkoły,
- wezwać rodziców oraz poinformować ich o konieczności zapewnienia dziecku stałej opieki, sporządzić notatkę służbową,
- w przypadku odmowy współpracy przez rodziców, dyrektor wzywa policję,
- jeżeli uczeń nie jest obecny w szkole, dyrektor powiadamia policję oraz w oczekiwaniu na funkcjonariuszy pyta osoby mogące mieć wiedzę co do okoliczności sprawy.

Działania do podjęcia w ciągu 24 godz.:

- objąć problemem „zespół wychowawców”, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem,
- współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej),
- współpracować z rodzicami.

Sytuacja problemowa:

rodzice lub opiekunowie agresywni wobec uczniów lub pracowników szkoły.

Procedura:

Działania natychmiastowe:

- poinformować wychowawcę, dyrektora szkoły,
- dyrektor powiadamia policję lub straż miejską.

Działania do podjęcia w ciągu 24 godz.:

- dyrektor powiadamia pisemnie policję lub sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną, powyższe informacje przesyła także do właściwego ośrodka pomocy społecznej.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

- objąć problemem „zespół wychowawców”, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem,

- współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej),
- współpracować z rodzicami.

Sytuacja problemowa:

- *niebezpieczne przedmioty (np. ostre nożyczki, nóż, proca, przypominające broń palną, kije bejsbolowe itp.) na terenie szkoły,*
- *niebezpieczne substancje chemiczne mogące powodować podrażnienia skóry lub dróg oddechowych (rozpylacze gazu, rozpuszczalniki, substancje żrące itp.) na terenie szkoły.*

Procedura

Działania natychmiastowe:

- poinformować wychowawcę, dyrektora szkoły,
- jeżeli substancja lub niebezpieczny przedmiot stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia należy dążyć do ich odebrania, z zachowaniem bezpieczeństwa własnego i osób trzecich,
- w przypadku braku wiedzy na temat właściwości chemicznych substancji dążyć do jej izolacji (ograniczyć kontakt do minimum), wezwać policję,
- jeżeli odebranie wymaga przeszukania, odizolować uczniów, sprawować nad nim pieczę,
- jeżeli uczeń odmawia wydania niebezpiecznego przedmiotu lub substancji, wezwać policję,
- jeżeli przedmiot lub substancja może spowodować powszechne zagrożenie, ewakuować szkołę wg przyjętych procedur,
- jeżeli ujawniony przedmiot może być materiałem lub urządzeniem wybuchowym, bezzwłocznie wezwać policję, wyizolować miejsce ujawnienia przedmiotu oraz ewakuować szkołę (nie wolno zbliżać się, ani dotykać przedmiotu),
- powiadomić rodziców sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców lub policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje wyznaczony przez dyrektora nauczyciel, po przybyciu policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy),

- w uzasadnionych przypadkach poza policją wezwać pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne (pogotowie gazowe, energetyczne, wodociągowe, Straż Pożarną).

2. Demoralizacja

Sytuacja problemowa:

- *wagarowanie, niezrealizowanie obowiązku szkolnego i nauki,*
- *posiadanie przez małoletniego alkoholu,*
- *palenie papierosów,*
- *rażące łamanie norm społecznych, (używanie wulgarnych słów)*
- *udział w grupach destruktywnych (np. grupy przestępcze, subkultury),*
- *prostyucja.*

Procedura

Działania natychmiastowe:

- poinformować wychowawcę, dyrektora szkoły,
- telefonicznie lub w razie potrzeby pisemnie powiadomić rodziców i zaprosić ich do współpracy nad rozwiązaniem problemu,
- w przypadku posiadania przez małoletniego alkoholu zażądać wydania substancji i zabezpieczyć przed dostępem innych osób,
- jeżeli uczeń odmawia wydania, dyrektor zawiadamia policję,

Działania do podjęcia w ciągu 24 godz.:

- przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentować rozmowę, w tym ewentualnie spisać kontrakt,
- zorganizować zespół do pracy nad problemem (wychowawca, pedagog szkolny, nauczyciel świetlicy szkolnej, ewentualnie dzielnicowy, kurator sądowy jeżeli rodzina objęta jest nadzorem i inni), który współpracuje z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia itp.),
- współpracować z rodzicami ucznia.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

- w przypadku długotrwałych wagarów, dyrektor wdraża postępowanie egzekucyjne po pisemnym upomnieniu rodziców wysłanym za potwierdzeniem odbioru),
- w przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub braku efektów prowadzonych działań, dyrektor pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję i organ prowadzący.

Sytuacja problemowa: *uczeń w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub środków psychotropowych w tym narkotyków.*

Procedura

Działania natychmiastowe:

- w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy (w miarę możliwości zapewnić osobie udzielającej pomocy wsparcie w celu odizolowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa),
- powiadomić wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,
- w miarę możliwości ustalić jaką substancję uczeń zażył, w jakiej ilości, kiedy, z kim, gdzie i który raz się to zdarzyło oraz jakie jest jej źródło pochodzenia (ewentualne pozostałości substancji zabezpieczyć zgodnie z procedurą jak w przypadku posiadania alkoholu albo środków psychotropowych),
- w razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe,
- powiadomić rodziców,
- dyrektor powiadamia policję.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

- współpracować z policją, która podejmie dalsze czynności i ewentualnie skieruje materiały do sądu rodzinnego,
- przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentować rozmowę, w tym ewentualnie spisać kontrakt (nie prowadzimy rozmowy z uczniem ani rodzicami, którzy są pod wpływem alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej),

- objąć problemem „zespół wychowawców”, pracownika świetlicy szkolnej, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem,
- współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej),
- współpracować z rodzicami.

3. Przystępczość

Sytuacja problemowa:

- *bójka kilku osób, pobicie, uderzenie, naruszenie nietykalności cielesnej, przemoc fizyczna,*
- *kradzież (w tym włamanie oraz kradzież z udziałem przemocy lub groźbą przemocy),*
- *znęcanie psychiczne, zastraszanie, zmuszanie do określonego negatywnego zachowania, groźby, w tym ubliżanie nauczycielowi lub innym osobom (w tym przy wykorzystaniu Internetu lub innych mediów),*
- *zniszczenie mienia, wandalizm,*
- *posiadanie, udzielanie, propagowanie i rozprowadzanie środków psychotropowych (narkotyków),*
- *falszowanie dokumentów, w tym dokumentów szkolnych (np. dziennika, legitymacji szkolnej, zaświadczenia lekarskiego, falszowanie oświadczeń, usprawiedliwień od rodziców, itp.).*

Procedura

Działania natychmiastowe:

- zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia poprzez odizolowanie (przerwać akt agresji, w miarę możliwości ująć sprawców), zabezpieczyć miejsce zdarzenia i ewentualnie przedmioty związane ze zdarzeniem, ograniczyć do minimum kontakt osób postronnych ze śladami zdarzenia,
- w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy,
- powiadomić wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,
- w uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne,

- powiadomić rodziców sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel),
- dyrektor powiadamia policję lub w przypadku wykroczeń Straż Miejską,
- w przypadku kradzieży podjąć próbę odzyskania utraconego mienia, jeżeli uczeń odmawia dyrektor wzywa policję,
- przygotować na przyjazd policji następujące informacje: o zdarzeniu, dane osobowe sprawców i ofiar oraz listę świadków (rozpytanie przez policję sprawców i ofiar jest możliwe bez uczestnictwa ich rodziców i pracowników szkoły, policja ma prawo zatrzymać i zabrać sprawców).

Sytuacja problemowa:

uczeń jako sprawca czynu karalnego(przestępstwa lub wykroczenia)

Procedura

Działania natychmiastowe:

- powiadomić dyrektora szkoły,
- ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazać sprawcę(o ile przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły pod opiekę,
- powiadomić rodziców ucznia- sprawcy,
- niezwłocznie powiadomić policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna lub sprawca nie jest uczniem szkoły i j jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać policji

Sytuacja problemowa:

uczeń jako ofiara czynu karalnego(przestępstwa lub wykroczenia)

Procedura

Działania natychmiastowe:

- udzielić pierwszej pomocy lub zapewnić jej udzielania poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły i rodziców ucznia,

- wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Sytuacja problemowa:

- *przestępczość seksualna (w tym gwałt, zmuszanie do innych czynności seksualnych, np. molestowanie),*
- *zamieszczanie i rozpowszechnianie treści pornograficznych (w tym poprzez Internet, telefon komórkowy lub inne media).*

Procedura

Działania natychmiastowe:

- dążyć do zablokowania szkodliwych treści (w miarę możliwości),
- zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom poprzez odizolowanie (w miarę możliwości ująć sprawców),
- w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie ratunkowe,
- oddzielić poszczególnych sprawców od siebie i od ofiar, zachować dyskrecję, zabezpieczyć miejsce zdarzenia i ewentualne przedmioty związane ze zdarzeniem, ograniczyć do minimum kontakt osób postronnych ze śladami zdarzenia,
- powiadomić wychowawcę i dyrektora szkoły,
- powiadomić rodziców sprawców i ofiar,
- dyrektor powiadamia policję,
- udzielić wsparcia emocjonalnego, np. zapewnić opiekę psychologa szkolnego.

4. Ataki terrorystyczne

Sytuacja problemowa:

otrzymanie zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego

Procedura

- powiadomić natychmiast o zdarzeniu dyrektora szkoły,
- dyrektor szkoły dokonuje analizy otrzymanej informacji i podejmuje decyzję o powiadomieniu policji o zagrożeniu, ewentualnym przerwaniu lekcji

- w szkole, przeprowadzeniu ewakuacji pracowników i uczniów, zabezpieczeniu dokumentów i innego mienia posiadającego istotną wartość dla szkoły,
- do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona,
  - kierujący akcją zarządza, aby użytkownicy pomieszczeń sprawdzili, czy nie znajdują się w nich przedmioty, paczki, urządzenia itp., których wcześniej nie było,
  - pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety itp.) powinny być sprawdzone przez pracowników obsługi,
  - zlokalizowanych przedmiotów, urządzeń, których przedtem nie było i zachodzi podejrzenie, że mogą to być ładunki wybuchowe, nie wolno dotykać; o ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić kierującego akcją i policję,
  - z chwilą przybycia policji dyrektor realizuje decyzje podejmowane przez dowódcę grupy policyjnej i udziela mu wszechstronnej pomocy,
  - policjant kierujący akcją po zakończeniu działań przekazuje protokolarnie obiekt dyrektorowi szkoły.

Sytuacja problemowa:

otrzymanie przesyłki niewiadomego pochodzenia (brak adresu nadawcy, nadawca lub miejsce budzące podejrzenie)

Procedura

- nie otwierać przesyłki,
- umieścić przesyłkę w szczelnym worku plastikowym i zamknąć,
- paczki nie przemieszczać, pozostawić na miejscu,
- powiadomić policję lub straż pożarną,
- w przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera podejrzaną zawartość nie należy jej rozsypywać, przenosić, dotykać, wąchać; w miarę możliwości założyć rękawiczki; całą zawartość umieścić w plastikowym worku; szczelnie go zamknąć i dokładnie umyć ręce,
- po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Sytuacja problemowa:

rozpylenie środków obездwładniających i dusząco- łzawiących (np. gaz CS, gaz pieprzowy)

Procedura

- w przypadku podejrzenia o rozpylenie toksycznych środków należy natychmiast powiadomić dyrektora szkoły,
- ewakuować osoby z zagrożonego rejonu (szkoły),
- powiadomić policję i straż pożarną,
- rozpocząć akcję ratowniczą,
- osoby biorące udział w akcji ratowniczej lub likwidowaniu zagrożenia muszą być wyposażone w aparaty do ochrony dróg oddechowych oraz ubranie gazoszczelne,
- osoby poszkodowane wynieść ze skażonego środowiska,
- udzielić pierwszej pomocy, zapewnić komfort termiczny i psychiczny.

III OSOBY I INSTYTUCJE, DO KTÓRYCH MOŻNA SIĘ ZGŁOSIĆ O WSPARCIE W SYTUACJACH WYMAGAJĄCYCH POMOCY

- **Dyrekcja Szkoły;**
- **Wychowawcy;**
- **Nauczyciele;**
- **Obsługa;**
- **Policja;**
- **Straż Pożarna;**
- **Sąd Rodzinny;**
- **Kurator Sądowy;**
- **Pogotowie Rodzinne;**
- **Ośrodek Pomocy Społecznej;**
- **Centrum Pomocy Rodzinie;**
- **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;**
- **NZOZ Nowy Szpital;**
- **Wojewódzki Szpital Dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych;**
- **NZOZ Promyk**
Poradnia Terapii Uzależnienia i Wspóluzależnienia od Alkoholu